

Г. В. Миськів¹, О.-М. М. Миськів²
ORCID ID: ¹ 0000-0001-9315-8859, ORCID ID: ² 0009-0006-3936-4006
кафедра маркетингу і логістики¹,
кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва²
Національний університет "Львівська політехніка"

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА У ФОРМУВАННІ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

<https://doi.org/10.23939/smeu2025.01.326>

© Миськів Г. В., Миськів О.-М. М., 2025

Стаття присвячена вивченню ключових аспектів аграрного сектору у контексті забезпечення продовольчої безпеки на глобальному рівні. Метою статті є дослідження ролі, значення та місця аграрного сектору у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки через формування продовольчого ланцюга забезпечення глобальної продовольчої безпеки на різних рівнях світового господарства. Через визначення сутності глобального індексу продовольчої безпеки, агропромислового комплексу та агропромислової системи, розглянуто та проаналізовано важливість аграрного сектору для глобальної продовольчої безпеки. Комплексне дослідження АПС та її складових елементів дало змогу розробити і обґрунтувати продовольчий ланцюг забезпечення глобальної продовольчої безпеки, визначити його структуру на різних рівнях світового господарства. Автори дійшли висновку, що стабільне зростання аграрного виробництва є ключовим чинником для забезпечення достатньої кількості харчової продукції. Ефективність аграрного сектору, його здатність адаптуватися до змін клімату, впроваджувати інновації та забезпечувати сталий розвиток є вирішальними чинниками для глобальної продовольчої безпеки.

Ключові слова: аграрний сектор, продовольча безпека, індекс продовольчої безпеки, продовольчий ланцюг, зміни клімату, харчова продукція, агропромисловий комплекс, агропромислова система.

Формулювання проблеми

Глобальна продовольча безпека – один з найактуальніших викликів сучасності, що потребує комплексних та інноваційних рішень. В умовах стрімкого зростання населення та зміни клімату проблема продовольчої безпеки потребує особливої уваги, оскільки визначається не лише доступністю їжі, але й її якістю, стійкістю виробничих систем та соціальною справедливістю.

Глобальна продовольча безпека визначається наявністю та доступністю до ресурсів у достатніх кількостях для забезпечення відповідного харчування населення світу і ключову роль у цьому процесі відіграє аграрний сектор кожної окремої країни, а також міжнародні відносини та умови щодо експортно-імпортних операцій продовольства.

Актуальність дослідження

Дослідження ролі та значення аграрного сектору у формуванні глобальної продовольчої безпеки набуває надзвичайної актуальності в умовах сучасних викликів, що постають перед людством. Зростання населення планети, кліматичні зміни, виснаження природних ресурсів та геополітична нестабільність створюють безпрецедентні загрози для стабільного забезпечення продовольством. За-

безпечення глобальної продовольчої безпеки на сьогодні є одним з найбільш проблемних та актуальних питань міжнародної економічної політики, а тому вимагає комплексного підходу, який враховував би наявність, доступність, споживання та стабільність постачання продуктів харчування. Це пов'язано зі зниженням об'ємів світового виробництва сільськогосподарської продукції, через об'єктивні передумови, та одночасне зростання споживання продовольства, що здебільшого обумовлене збільшенням населення планети.

Таким чином, можемо розглядати аграрний сектор як ключовий елемент системи глобальної продовольчої безпеки, що забезпечує виробництво основних харчових продуктів. А тому ефективне функціонування аграрного сектору, його стійкість до зовнішніх впливів, здатність до інновацій та адаптації до змін є критично важливими для забезпечення достатньої кількості якісних та доступних продуктів харчування для всіх.

Формування мети та завдань статті

Стаття має на меті дослідити роль, значення та місце аграрного сектору у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки через формування продовольчого ланцюга забезпечення глобальної продовольчої безпеки на різних рівнях світового господарства.

Для досягнення поставленої мети, визначено такі завдання:

- визначити сутність глобальної продовольчої безпеки та проаналізувати складові Глобального індексу продовольчої безпеки (GFSI);
- дослідити значення агропромислового комплексу у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, та агропромислової системи, як сучасної інтегрованої концепції сталого розвитку аграрної сфери;
- сформулювати та обґрунтувати продовольчий ланцюг забезпечення глобальної продовольчої безпеки на різних рівнях світового господарства;
- визначити роль та місце аграрного сектору у продовольчому ланцюгу забезпечення глобальної продовольчої безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідження ролі, значення та місця аграрного сектору у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки знаходиться на перетині економічної та аграрної наук, а тому науковці цих двох галузей знань активно працюють над даною тематикою.

Економічній складовій ролі аграрного сектору у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки у свої наукових працях віддають перевагу такі вчені як: Андрощук І., Рябоволик Т., Рябоволик Ю. [1], Білоус О., Геєць В., Антощенкова В., Семперович І. [2], Данилишин Б., Кучечук Л. [3], Олійник Ю., Жураковська А. [4], Власова В., Марина А., Янковська Я. [5], Погорелова О. [6], Саблук П., Яценко О. та багатьох інших.

Проблеми аграрного бізнесу в контексті забезпечення продовольчої безпеки розглядають: Варламова М., Данилишина А. [7], Варченко О. [8], Вітвіцький В. [9], Іванов Р., Катан В., Гуртовий Ю. [10], Лихолат С. [11], Насирходжаєва Д., Яценко О. [12], та інші.

Велику кількість актуальної статистичної інформації публікують міжнародні продовольчі організації: Продовольча та сільськогосподарська організація (FAO) [13], Всесвітня продовольча програма (WFP), ООН, Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), Міжнародний інститут дослідження харчової політики (IFPRI), тощо.

Однак багатоаспектність проблеми глобальної продовольчої безпеки залишає ще велику кількість актуальних питань для дослідження, зокрема щодо визначення ролі аграрного сектору у її забезпеченні.

Виклад основного матеріалу

У 2012 р. The Economist вперше опублікував Глобальний індекс продовольчої безпеки (Global Food Security Index, GFSI). GFSI — це оцінка продовольчої безпеки у країнах світу за допомогою індексу, розробленого організацією Economist Intelligence Unit за підтримки сільськогосподарської компанії Corteva Agriscience, який складається з чотирьох компонентів: економічна та фізична доступність продовольства, якість і безпечність, природні ресурси та стійкість [14].

GFSI вимірює 58 унікальних показників продовольчої безпеки в 113 країнах [15]. При цьому акцентується на відмінностях економічної та фізичної доступності до продовольства. Фізичний доступ передбачає можливість самостійно вирощувати та збирати сільськогосподарську продукцію. Щоб забезпечити продовольчу безпеку, має бути достатньо місць для вирощування сільськогосподарської продукції, має розвиватися аграрний сектор. Економічний доступ означає можливість купувати їжу. Наявність продуктів харчування не гарантує, що люди мають до них доступ. Це залежить від рівня доходів населення, його платоспроможності. Бідність заважає багатьом домогосподарствам купувати достатньо їжі. Рівень доходу та рівень освіти відіграє важливу роль у доступі до їжі, а отже, і в продовольчій безпеці [16].

Щорічні рейтинги GFSI засвідчують нерівномірний розподіл індексу по світу. Найбільш уразливими є регіони, що потерпають від посухи та збройних конфліктів. У зонах конфлікту обмежений доступ до продовольства, а його транспортування значно ускладнене, що призводить до дефіциту харчових продуктів. Багато країн, охоплених конфліктами, не в змозі забезпечити власне населення необхідною кількістю їжі. Забезпечення продовольчих потреб залежить від балансу між внутрішнім виробництвом та імпортом різноманітних продуктів. Виробництво залежить від багатьох чинників, включаючи кліматичні умови, стан ґрунту та доступ до води, тоді як імпорт — від економічного стану країни та міжнародної політики [17]. Тому продовольча безпека — це глобальна проблема, що потребує міжнародної співпраці, особливо з огляду на сучасні тенденції глобалізації.

Видання GFSI 2022 року [15] включило 14 нових індикаторів, щоб відобразити глобальний характер і взаємозв'язок продовольчої системи та підкреслити важливість *першої милі* або показників на рівні ферми для визначення продовольчої безпеки населення. Зосередженість на “першій милі” (сегмент сільського господарства, який включає виробництво та пов'язує фермерів із найближчим ринком, даючи змогу їм ефективно та прибутково продавати товари, які вони виробляють) має вирішальне значення, оскільки шлях до підвищення продовольчої безпеки вимагає узгоджених зусиль між ланцюгами вартості. Деякі з нових заходів відображають підтримку, доступну для фермерів, охоплюючи їхній доступ до дорадчих служб, а також до громадських організацій, таких як кооперативи.

Таким чином, експерти GFSI з-поміж чотирьох компонентів глобальної продовольчої безпеки — доступності та наявності продовольства, його якості й безпечності, а також стійкості природних ресурсів, виокремили провідним саме виробництво сільськогосподарської продукції, яке забезпечує наявність продовольства. Тобто аграрний сектор відіграє ключову роль у продовольчій безпеці, первинно виробляючи продукти харчування та забезпечуючи ними населення, а також постачаючи сировину для переробної промисловості. А вирішення глобальної проблеми продовольчої безпеки можливе за рахунок спільних дій світової спільноти та розвитку агропромислового комплексу кожної країни та агропродовольчої система світу.

Агропромисловий комплекс (АПК) — це сукупність галузей національного господарства, що, функціонуючи у тісному взаємозв'язку, здійснюють виробництво сільськогосподарської продукції, її промислову переробку та реалізацію споживачеві [18]. Вітвіцький В. В. вважає, що АПК відіграє вирішальну роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, оскільки саме він є виробником основної маси продуктів харчування, необхідних для існування людства [9]. Агропромисловий комплекс є складним і багатогранним сектором, що забезпечує не лише виробництво продовольства, але й економічний, соціальний та екологічний розвиток. Його роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки є надзвичайно важливою, особливо в умовах зростання населення, зміни клімату та нестабільних економічних умов.

Таким чином проблему подолання продовольчої кризи на глобальному рівні варто вирішувати першопочатково із інтенсифікації агропромислового виробництва, який є фундаментальним елементом світової економіки, що безпосередньо впливає на продовольчу безпеку населення. В умовах зростаючого населення, зміни клімату та економічних викликів, АПК виступає не лише джерелом харчування, а й важливим чинником стабільності соціально-економічного розвитку. Ефективна організація аграрного виробництва та інноваційні підходи до управління ресурсами будуть сприяти забезпеченню доступу до якісних продуктів харчування, що є ключовим для формування національної та глобальної продовольчої безпеки.

Агропродовольча система стала наступною еволюційною сходинкою розвитку після агропромислового комплексу, яка краще відобразила сучасні виклики та потреби глобальної продовольчої безпеки, та охоплює не лише економічні, але й соціальні, екологічні та культурні аспекти продовольчої безпеки.

Згідно з визначенням Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) [13], агропродовольча система (АПС) – це інтегрована сукупність взаємопов'язаних процесів та суб'єктів, що охоплюють увесь ланцюжок доданої вартості сільськогосподарської продукції: від первинного виробництва до кінцевого споживання. Система охоплює сільськогосподарське виробництво, переробку, пакування, транспортування, розподіл, споживання та утилізацію відходів. Функціонування системи значною мірою визначається економічними, соціальними та екологічними чинниками. При цьому, ФАО вагому увагу приділяє сталому розвитку АПС, сприяючи забезпеченню продовольчої безпеки та харчування для людства. Організація ставить за мету забезпечити, щоб економічні, соціальні та екологічні основи для створення продовольчої безпеки та харчування для майбутніх поколінь не були під загрозою.

За іншим підходом, АПС – це сукупність господарюючих суб'єктів, які здійснюють бізнес-процеси та діяльності від виробництва сільськогосподарської продукції – до її споживання, переробки та утилізації відходів під впливом чинників середовища їх функціонування та з дотриманням принципів сталого розвитку, внаслідок чого забезпечується продовольча безпека країни, соціальна стабільність та мінімізується негативний вплив на навколишнє середовище, що, в кінцевому підсумку, сприяє досягненню цілей сталого розвитку (ЦСР) [8]. АПС охоплює агропродовольчі ланцюги постачання, харчове середовище, поведінку споживачів, а також зовнішні чинники (наприклад, ріст чисельності населення, процеси урбанізації, зміна клімату, торгівля, глобалізація тощо) та результати (екологічні, соціальні, економічні) [19].

Таким чином, агропродовольча система є більш комплексною та інтегрованою концепцією, яка включає всі елементи, що беруть участь у виробництві, переробці, розподілі та споживанні продовольства, а також охоплює не лише економічні, але й соціальні, екологічні та культурні аспекти продовольчої безпеки. АПС відіграє вирішальну роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки. Її стабільність та ефективність є критично важливими для забезпечення населення планети якісним та доступним харчуванням. Розвиток агропродовольчої системи сприяє не тільки задоволенню потреб у продовольстві, але й економічному зростанню, розвитку сільських територій та зміцненню позицій країни на міжнародній арені.

Комплексне дослідження ролі та значення АПС для досягнення глобальної продовольчої безпеки вимагає детального розгляду її складових елементів та визначення їх місця у продовольчому ланцюгу забезпечення кінцевих споживачів. Як зазначає ФАО [13], АПС охоплює: сільськогосподарське виробництво, переробку пакування, транспортування, розподіл, споживання та управління відходами. Функціонуючи на різних рівнях світового господарства, зазначені елементи в комплексі формують продовольчий ланцюг, який є критично важливим для забезпечення глобальної продовольчої безпеки, оскільки функціонально сприяє переміщенню продовольства від виробника до кінцевого споживача. Таким чином, можемо констатувати, що АПС національного рівня формує основу продовольчого ланцюга для забезпечення глобальної продовольчої безпеки, основними ланками якого виділяємо:

1. Сільськогосподарське виробництво.
2. Переробка сільськогосподарської продукції та виробництво продуктів харчування.

3. Агрологістика.
4. Міжнародна торгівля.
5. Кінцеве споживання продовольства домогосподарствами.
6. Рециклінг харчових відходів.

Продовольчий ланцюг, що складається з низки взаємопов'язаних ланок, є основним механізмом забезпечення глобальної продовольчої безпеки. Кожна ланка цього ланцюга виконує певні функції, які в сукупності формують стратегію для досягнення сталого продовольчого забезпечення (рис.1.).

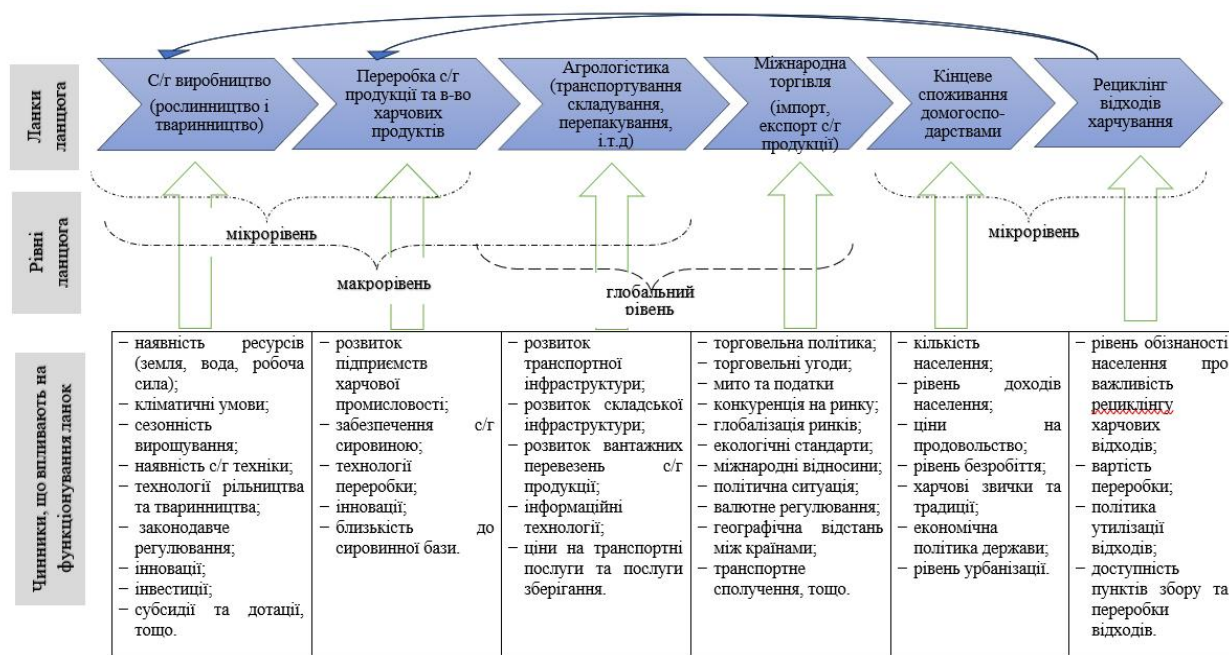

Рис. 1. Продовольчий ланцюг забезпечення глобальної продовольчої безпеки

Джерело: власна розробка

Сільськогосподарське виробництво є фундаментом продовольчого ланцюга. Воно включає рослинництво і тваринництво, які забезпечують основну частину продовольства для населення, а також агросировину, необхідну для подальших процесів переробки та виробництва продуктів харчування. Інноваційні агрономічні практики, використання сучасних технологій та стійких ресурсів сприяють підвищенню продуктивності і якості сільськогосподарської продукції. Це дозволяє гарантувати, що споживачі отримують високоякісні та безпечні харчові продукти.

Переробка сільськогосподарської продукції та виробництво продуктів харчування є логічним продовженням продовольчого ланцюга. У цій ланці сировина переробляється у готові до споживання продукти, що вимагає впровадження технологій обробки, маркування та упакування. Взаємодія між виробниками та переробниками забезпечує не лише збереження якості продукції, але й реагування на зростаючі потреби споживачів.

Здебільшого, перші дві ланки ланцюга відносяться до мікрорівня національної економіки та продовольчого ланцюга, відповідно, оскільки представляють собою агропідприємства та підприємства харчової промисловості місцевого або регіонального значення. Однак, великі агрохолдинги та корпорації, а також потужні харчопереробні концерни мають не лише регіональне, а й макроекономічне значення для національної економіки, що одночасно дозволяє віднести ці ланки і до макрорівня продовольчого ланцюга також.

Агрологістика здійснює організацію та управління ланцюгом поставок продовольства [11]. Агрологістика займає важливе місце у продовольчому ланцюзі, оскільки вона відповідає за транспортування, зберігання та розподіл продуктів харчування. Ефективна агрологістика сприяє мінімізації

вtrat сировини і готової продукції, а також забезпечує доступ до продовольства в різних регіонах, включаючи віддалені та малонаселені території. Оптимізація логістичних процесів є критично важливою для зміцнення глобальної продовольчої безпеки.

Зважаючи, що агрологістика є критично важливою для ефективного функціонування агропромислового комплексу національного рівня, вона була віднесена до макрорівня продовольчого ланцюга. Водночас, агрологістика організовує та забезпечує міжнародні перевезення продовольчих товарів, здійснюючи постачання на глобальному рівні. Таким чином, цю ланку розглядаємо одночасно і в контексті глобального рівня продовольчого ланцюга.

Міжнародна торгівля визначена наступною ланкою продовольчого ланцюга та дає змогу країнам імпортувати та експортувати сільськогосподарську продукцію. Ця взаємодія між державами не лише задовольняє попит на продовольство, але й стала інструментом для розвитку національних економік та підвищення їх конкурентоспроможності на світовому ринку. Експорт аграрної продукції сприяє залученню інвестицій, збільшенню експортних доходів та забезпеченню стійкості економіки [4].

На нашу думку, міжнародна торгівля є саме тією ланкою, яка об'єднує національні АПС (макрорівня) у єдиний глобальний продовольчий ланцюг, який забезпечує глобальну продовольчу безпеку.

Кінцеве споживання продовольства домогосподарствами є прикінцевою ланкою продовольчого ланцюга та визначальним фактором його функціонування. Саме задоволення потреб кінцевих споживачів у продуктах харчування визначає сутність та мету функціонування цілого продовольчого ланцюга. Формування споживчого попиту на продовольчу продукцію відбувається під впливом різноманітних чинників, серед яких важливе місце займають споживчі звички, уподобання та рівень обізнаності населення щодо питань здорового харчування та особливостей функціонування агропродовольчої системи. Незадоволення споживчого попиту на продовольство може призвести до вагомих соціально-економічних наслідків, аж до виникнення продовольчої кризи, що здатна дестабілізувати ситуацію як в окремій державі, так і у світі загалом. Разом з тим, підвищення рівня обізнаності населення щодо засад здорового харчування, особливостей сучасного сільськогосподарського виробництва та функціонування продовольчих ланцюгів є важливим чинником формування відповідального споживчого поведіння та може позитивно змінити споживчі тенденції.

Останньою ланкою є рециклінг харчових відходів, який набуває все більшої актуальності в умовах зростаючої уваги до екологічних проблем та сталого розвитку. Ефективна система управління харчовими відходами передбачає їх повторне використання, компостування або утилізацію, що зменшує негативний вплив на навколишнє середовище та сприяє збереженню ресурсів. Зважаючи на особливості продукції рециклінгу, її часткове використання передбачене у харчовій промисловості, але здебільшого використовується у сільському господарстві при відгодівлі тварин або у якості добрива в рільництві.

Як кінцеве споживання, так і рециклінг відносимо до мікрорівня функціонування продовольчого ланцюга, оскільки це відбувається на місцевому, локальному рівні національної економіки.

Таким чином, кожна ланка продовольчого ланцюга відіграє важливу роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, створюючи інтегрований підхід до вирішення проблем, пов'язаних із продовольством. Співпраця між усіма учасниками ланцюга є критично необхідною для досягнення сталого і ефективного продовольчого забезпечення в умовах сучасних викликів.

Висновки

Досліджуючи глобальну продовольчу безпеку, доходимо висновку, що вона є комплексною проблемою, що охоплює широкий спектр питань, від виробництва достатньої кількості продовольства до забезпечення його доступності та споживання кожним окремим домогосподарством. У цьому контексті аграрний сектор відіграє ключову роль, адже саме він є первинною ланкою продовольчого ланцюга, що забезпечує виробництво сировини для подальшої переробки та споживання. Визначальну роль агровиробництва відзначили експерти GFSI, підкресливши важливість *першої милі* або показників на рівні сільськогосподарського підприємства для визначення продовольчої безпеки населення.

Забезпечення стабільності та зростання виробництва в аграрному секторі є ключовим чинником для забезпечення достатньої кількості харчової продукції. Ефективність аграрного сектору, його здатність адаптуватися до змін клімату, впроваджувати інновації та забезпечувати сталий розвиток є вирішальними чинниками забезпечення глобальної продовольчої безпеки.

Водночас, глобальна продовольча безпека залежить не тільки від аграрного сектору, але й від ефективної взаємодії всіх ланок продовольчого ланцюга, включаючи переробку, агрологістику, міжнародну торгівлю, споживання та переробку відходів. Лише комплексний та системний підхід, що враховує інтереси всіх учасників, може забезпечити стабільне та надійне функціонування глобальної системи продовольчої безпеки.

Таким чином, забезпечення глобальної продовольчої безпеки – це багатоаспектний процес, що поєднує економічні, соціальні та екологічні фактори та передбачає залучення національних агропродовольчих систем до глобальних продовольчих ланцюгів, впливаючи на виробництво, переробку, розповсюдження та споживання продуктів харчування у світовому масштабі.

Перспективи подальших досліджень

Проведене дослідження щодо визначення ролі та значення агросектору у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки відкриває перспективи для подальших наукових досліджень у цьому напрямку. Вважаємо, що доцільно надалі глибше проаналізувати взаємозв'язок між кліматичними змінами, аграрним сектором та глобальною продовольчою безпекою, та розробити концепцію стратегії адаптації до сучасних природньо-кліматичних викликів.

У контексті сталого розвитку та базових засад провадження сталого рільництва і тваринництва, важливо дослідити можливості інтеграції принципів цього підходу в усі ланки продовольчого ланцюга, починаючи від виробництва і закінчуючи споживанням.

Важливим для майбутніх досліджень також буде аналізування ролі сучасних технологічних інновацій, таких як штучний інтелект і біотехнології, які можуть значно підвищити ефективність аграрного сектору. Окрім того, актуальним є аналіз впливу геополітичних факторів на продовольчу безпеку, оскільки політичні конфлікти та торговельні війни можуть суттєво впливати на доступність і стабільність продовольства.

Список літератури

1. Андрощук І., Рябоволик Т., Рябоволик Ю. Роль аграрного сектору економіки в забезпеченні продовольчої безпеки України та світу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Вип. 45. С. 10–14.
2. Антощенкова В., Семперович І. Основи глобального продовольчого забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-59-26
3. Кучечук Л. (2022). Світова продовольча безпека: тенденції та виклики *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*, 2022. Випуск/Issue 16. С.34-40. DOI: 10.26565/2310-9513-2022-16-04
4. Олійник Т., Жураковська А. АПК у забезпеченні продовольчої безпеки України як основа сталого розвитку. *Молодий вчений*. 2024. №66-72. DOI: 10.32839/2304-5809/2024-2-126-4.
5. Марина, А. С., Янковська, Я. Р. Дослідження стану глобальної продовольчої безпеки. *Економічний простір*. 2023. Вип.184. С. 26–30.
6. Погорелова О. Визначальні детермінанти сучасних тенденцій формування продовольчого потенціалу. *Агроосвіт*. 2022. №7–8. С. 36–46.
7. Варламова М., Данилишина А. Розвиток АПК України в контексті глобальної продовольчої безпеки. *Економіка і організація управління*. 2020. № 4 (40). С.19-26.
8. Варченко О. О. Агропродовольча система: структура та особливості функціонування *Економіка та управління АПК*. 2023. № 1. С. 39-51. DOI: 10.33245/2310-9262-2023-181-1-39-51
9. Вітвіцький, В. Теоретичні аспекти визначення продуктивності праці сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2016. С. 26-34.
10. Іванов Р. В., Катан В. О., Гуртовий Ю. В. Оцінка впливу стану сільського господарства на економічну безпеку країни. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації : моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2023. С. 187–201.

11. Лихолат С., Миськів О. Сутність агрологістики та її сучасний стан в Україні. *Академічні візії*. 2022. Вип.14. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/702>
12. Насирходжаєва Д., Яценко О., Топілдєв С., Бібла І. Глобальна продовольча безпека: стан, проблеми та напрями забезпечення. *Міжнародна економічна політика*. 2022. № 2. С. 7–37.
13. Evaluating agri-food systems. (2024). FAO. URL: <https://www.fao.org/evaluation/highlights/agri-food-systems/en>
14. The Global Food Security Index. (2021). URL: <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index>
15. Global Food Security Index 2022. (2022). Economist impact. URL: <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index#global-overview>
16. Продовольча та екологічна безпека України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за науковою редакцією академіка НААН О. І. Дребот. Київ : Видавництво НУБІП України, 2022. 266 с. С. 26.
17. Why Global Food Security Matters. (2024). Earth.Org. URL: <https://earth.org/global-food-security>
18. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-42602>
19. GAIN. (2025). Johns Hopkins University about food systems. URL: <https://foodsystemsdashboard.org/about-foodsystem>

Референс

1. Androshchuk, I., Riabovolyk, T., & Riabovolyk, Yu. (2022). Rol aharnoho sektoru ekonomiky v zabezpechenni prodovolchoi bezpeky Ukrainy ta svitu [The role of the agricultural sector of the economy in ensuring food security of Ukraine and the world]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, ¹ 45, 10–14.
2. Antoshchenkova, V., & Semperovych, I. (2024). Osnovy hlobalnoho prodovolchoho zabezpechennia [Fundamentals of global food security]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-26>
3. Kuchechuk, L. (2022). Svitova prodovolcha bezpeka: tendentsii ta vyklyky [Global food security: Trends and challenges]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina*, 16, 34–40. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2022-16-04>
4. Oliinyk, T., & Zhurakovska, A. (2024). APK u zabezpechenni prodovolchoi bezpeky Ukrainy yak osnova staloho rozvytku [Agro-industrial complex in ensuring food security of Ukraine as a basis for sustainable development]. *Molodyi vchenyi*, 66-72. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-2-126-4>
5. Maryna, A. S., & Yankovska, Ya. R. (2023). Doslidzhennia stanu hlobalnoi prodovolchoi bezpeky [Research on the state of global food security]. *Ekonomichnyi prostir*, 184, 26–30.
6. Pohorielova, O. (2022). Vyznachalni determinanty suchasnykh tendentsii formuvannia prodovolchoho potentsialu [Determining determinants of modern trends in the formation of food potential]. *Ahrosvit*, 7–8, 36–46.
7. Varlamova, M., & Danylyshyna, A. (2020). Rozvytok APK Ukrainy v konteksti hlobalnoi prodovolchoi bezpeky [Development of the agro-industrial complex of Ukraine in the context of global food security]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, 4(40), 19–26.
8. Varchenko, O. O. (2023). Ahroprodovolcha systema: struktura ta osoblyvosti funktsionuvannia [Agri-food system: structure and features of functioning]. *Ekonomika ta upravlinnia APK*, 1, 39–51. <https://doi.org/10.33245/2310-9262-2023-181-1-39-51>
9. Vitvitskyi, V. (2016). Teoretychni aspekty vyznachennia produktyvnosti pratsi silskohospodarskykh pidpriemstv [Theoretical aspects of determining labor productivity of agricultural enterprises]. *Ekonomika APK*, 26-34.
10. Ivanov, R. V., Katan, V. O., & Hurtovyi, Yu. V. (2023). Otsinka vplyvu stanu silskoho hospodarstva na ekonomichnu bezpeku krainy [Assessment of the impact of the state of agriculture on the economic security of the country]. In T. Hrynko (Ed.), *Pidpriemnytstvo: suchasni vyklyky, trendy ta transformatsii : monohr.* (pp. 187–201). Vydavets Bila K. O.
11. Lyholat, S., & Myskiv, O. (2022). Sutnist ahrolohistyky ta yii suchasnyi stan v Ukraini [The essence of agrologistics and its current state in Ukraine]. *Akademichni vizii*, 14. Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/702>
12. Nasyrkhodzhaieva, D., Yatsenko, O., Topildiiev, S., & Bibla, I. (2022). Hlobalna prodovolcha bezpeka: stan, problemy ta napriamy zabezpechennia [Global food security: state, problems and directions of providing]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, 2, 7–37.
13. FAO. (2024). *Evaluating agri-food systems*. Retrieved from <https://www.fao.org/evaluation/highlights/agri-food-systems/en>
14. The Economist Impact. (2021). *The Global Food Security Index*. Retrieved from <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index>
15. Economist Impact. (2022). *Global Food Security Index 2022*. Retrieved from <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index#global-overview>

16. Drebot, O. (Ed.). (2022). *Prodovolcha ta ekolohichna bezpeka Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: kolektyvna monohrafiia* [Food and environmental security of Ukraine in martial law: collective monograph]. Vydavnytstvo NUBiP Ukrainy.
17. Earth.Org. (2024). *Why Global Food Security Matters*. Retrieved from <https://earth.org/global-food-security>
18. Encyklopediia suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of modern Ukraine]. Retrieved from <https://esu.com.ua/article-42602>
19. GAIN. (2025). *Johns Hopkins University about food systems*. Retrieved from <https://foodsystemsdashboard.org/about-foodsystem>

G. Myskiv, O. Myskiv
Lviv Polytechnic National University

THE CONTRIBUTION OF THE AGRICULTURAL SECTOR TO GLOBAL FOOD SECURITY

© Myskiv G. , Myskiv O. , 2025

This article is dedicated to the examination of key aspects of the agricultural sector within the context of ensuring food security at the global level. The aim of this study is to investigate the role, significance, and position of the agricultural sector in securing global food security through the formation of a food supply chain across various levels of the world economy. The definition of the essence of the Global Food Security Index (GFSI), the agro-industrial complex, and the agri-food system has enabled the consideration and analysis of the critical importance of the agricultural sector for global food security. It is noted that the agri-food system has emerged as the subsequent stage of development following the agro-industrial complex and more effectively reflects contemporary challenges and the needs of global food security. This system encompasses not only economic but also social, environmental, and cultural dimensions of food security. A comprehensive study of the agri-food system as a modern, integrated concept of sustainable development in the agricultural sphere, along with its constituent elements, facilitated the development and substantiation of a food supply chain, including its structure and functions at different levels of the world economy. It is posited that the food supply chain serves as the primary mechanism for ensuring global food security. For each link of the food supply chain, factors influencing their functioning have been identified and systematized. The authors conclude that stable growth of agricultural production is a pivotal factor in ensuring an adequate supply of food products. The efficiency of the agricultural sector, its capacity to adapt to climate change, implement innovations, and ensure sustainable development are crucial determinants for global food security. Concurrently, global food security is also contingent on the effective interaction of all links in the food supply chain. Only a comprehensive and systematic approach can ensure the stable and reliable functioning of the global food security system.

Keywords: agricultural sector, food security, food security index, food chain, climate change, food products, agro-industrial complex, agro-industrial system.